

КОСТКА МАРИНА, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **БУРКОВСЬКА АННА**,
доктор філософії (економіка), доцент кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

УПРАВЛІННЯ ПІДТРИМКОЮ МАЛИХ ФЕРМЕРІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Управління підтримкою малих фермерів є ключовим компонентом забезпечення продовольчої безпеки в сучасному світі. Малі фермери не лише складають основу аграрного сектора, але й відіграють важливу роль у збереженні локальної економіки, зменшенні екологічного впливу та забезпеченні різноманітності продуктів харчування. Однак їхня роль у системі продовольчої безпеки часто підлягає значним викликам, які вимагають ефективних стратегій підтримки та розвитку [1].

По-перше, малі фермери стикаються з численними економічними і технологічними труднощами. Низькі доходи, обмежений доступ до сучасних технологій і обмежені ресурси значно ускладнюють їхню діяльність. Тому однією з основних стратегій підтримки є забезпечення фінансової підтримки та доступу до кредитів. Бюджетні субсидії, гранти і низькопроцентні кредити можуть допомогти малим фермерам інвестувати в новітні технології, покращити інфраструктуру та підвищити ефективність їхніх господарств [2]. Важливо, щоб ці фінансові інструменти були доступні, прозорі і легко адаптовані до потреб конкретного фермера.

По-друге, технічна підтримка і навчання є невід'ємною частиною системи підтримки малих фермерів. Сучасні агрономічні методи, новітні технології та ефективні практики управління можуть значно покращити продуктивність і якість продукції. Програми навчання, консультації з експертами і доступ до сучасних ресурсів дозволяють малим фермерам підвищувати свої знання і навички, адаптуватися до нових умов і зменшувати ризики, пов'язані з виробництвом [3].

Іншим важливим аспектом є створення і підтримка локальних ринків збуту. Малі фермери часто стикаються з труднощами при виході на великі ринки через конкурентність, складності логістики і високі витрати. Розвиток локальних кооперативів, ярмарків, магазинів і мереж безпосереднього продажу допомагає забезпечити стабільний збут продукції і створити додаткову вартість для фермерів [4]. Це також сприяє розвитку місцевих економік і зменшенню екологічного впливу, пов'язаного з транспортуванням продуктів на великі відстані.

Не менш важливою є підтримка інфраструктури, яка включає в себе не тільки фізичні об'єкти, такі як склади і дороги, але й інформаційні системи для обробки даних і моніторингу. Розвинута інфраструктура допомагає малим фермерам зменшити витрати, покращити якість продукції та забезпечити більш ефективне управління ресурсами [1].

Підтримка малих фермерів також передбачає забезпечення їм доступу до

ринків і ресурсів через політичну та правову підтримку. Ефективні політики, що підтримують малих виробників, можуть включати заходи для зменшення адміністративних бар'єрів, забезпечення правового захисту і стимулювання інвестицій у сільське господарство. Такі політики створюють сприятливе середовище для розвитку фермерських господарств і сприяють їхньому інтегруванню в загальну економіку [4].

Управління підтримкою малих фермерів для забезпечення продовольчої безпеки має численні перспективи, що відкривають нові можливості для розвитку аграрного сектора. По-перше, зростаюча увага до стійкого розвитку і екологічно чистих методів ведення господарства створює позитивний контекст для малих фермерів. В умовах глобального підвищення попиту на органічні продукти і екологічні практики, малі фермери можуть використовувати ці тенденції для покращення своєї конкурентоспроможності. Інвестиції в органічне землеробство та впровадження сталих агрономічних методів відкривають нові ринки і можливості для зростання [2]. Іншими перспективами є розвиток цифрових технологій і інформаційних систем. Сучасні технології, такі як точне землеробство, системи моніторингу і управлінська аналітика, дозволяють малим фермерам підвищити ефективність виробництва та оптимізувати використання ресурсів.

Отже, управління підтримкою малих фермерів є комплексним завданням, яке вимагає інтеграції фінансової, технічної, інфраструктурної і політичної підтримки. Підтримка малих фермерів не лише сприяє їхньому розвитку, але і забезпечує продовольчу безпеку на місцевому і глобальному рівнях. Успішна реалізація цих стратегій допомагає зберегти аграрні традиції, підвищити стійкість аграрного сектору і забезпечити доступність якісної їжі для всіх верств населення.

Список використаних джерел

1. Lunkina T., Burkovska A. and Burkovska A. Features of forming socio responsible behavior in the consumer of organic production of the agricultural sector in Ukraine. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2020. №1(105). P. 11-18. DOI: 10.31521/2313-092X/2020-1(105)-2
2. Shebanina O., Burkovska A., Petrenko V., Burkovska A. Economic planning at agricultural enterprises: Ukrainian experience of increasing the availability of data in the context of food security. *Agricultural and Resource Economics*. 2023. Vol.9. No.4. Pp.168–191. <https://doi.org/10.51599/are.2023.09.04.08>.
3. Caruso D., Lunkina T., Burkovska A. and Burkovska A. Assessment of the Influence of the National Bank of Ukraine Monetary Policy on Food Security of the State. *Accounting and Finance*. 2020. №4 (90), P. 45-51. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-4\(90\)-45-51](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-4(90)-45-51)
4. Burkovska A., Shebanina O., Lunkina T., Burkovska A. Socio-Psychological Determinants of Food Security in Ukraine: Causal Aspect. *Economic Studies*. 2022. Vol. 31. No 5. P. 145-162.

